

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. VI.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

vobis. ego dico verò ego inimicitiarū tuarū dominū & odio habeb.
 וסני לבעל דכבך: 44 אנא דין אמר אנא לכון
 & facite vobis q imprecatur ei & benedicite inimicos vestros diligite
 אהבו לבעל דכביכון: וברכו למן דלאט לכון ועברו
 vos qui ducunt iis pro & orate vos qui oderit ei qd bonū est
 רשפיר למן דסנא לכון וצלו על אילין דדכרין לכון
 patris vestri filij suis vt vos & plequuntur cum violentia
 בקטירא ורדפין לכון: 45 איכנא דתהוון בנוהי דאכוכון
 malos & super honos super solē suū q facit oriri est qui in cælis
 דבשמיא הו רדנח שמישה על טנא ועל בישיא
 diligitis enim si iniustos & super iustos sup pluuia suā & defecit. facit
 ומחת מטרה על כאנא ועל עולא: 46 אןגיר מחבין
 nonne vobis est merces quā vos qui diligitis eos vos
 אנתון לאילין דמחבין לכון טנא אנרא אית לכון לא הא
 pacem postulat est faciunt idipsum publicani etiā
 אף מכסא הי הדא עבדין: 47 ואן שאליתון בשלמא
 etiā nonne vos facitis amplius quid tantum fratrum vestr.
 דאחיכון בלחוד טנא יתיר עבדין אנתון לא הא אף
 sicut perfecti vos igitur estote faciunt idipsum publicani
 מכסא הי הדא עבדין: 48 הו הכיל אנתון גמירא איכנא
 est perfectus qui in cælis pater vester
 ראבוכון דבשמיא גמיר הו!

& odio habebis inimicum tuum.
 44 Ego autem dico vobis, Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos, & orate pro persecutibus & calumniantibus vos:
 45 Veritatis filii Patris vestri qui in cælis est, qui solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super iustos & iniustos.
 46 Si enim diligitis eos qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? nonne & publicani hoc faciunt?
 47 Et si salutaveritis fratres vestros tantū, quid amplius facitis? nonne & ethnici hoc faciunt?
 48 Estote ergo vos perfecti, sicut & Pater vester cælestis perfectus est.

O A P. VI.

septimanz in sabbatho quartę matutinis 6 caput
 קפלאן ו: דעפריא דארבעת בשבתא
 ieiunium precedens
 קדמיתה דצומא!
 hominum filiis coram faciat eam ne in iustitia vestra autē atēdicat
 הורו דין בודקתכון דלא תעבדונה קדם בני נשנא
 patre vestrum apud vobis nō est merces alioquin ab eis videamini vt
 איך דתתהוון להון ואן לא אנרא לית לכון לות אכוכון
 proclames ne elemosynā tu facis ergo cum qui in cælis
 דבשמיא: 2 אמתי הכיל רעבר אנת זקרא לא תקרא
 in synagogis facies qui assumunt faciunt sicut ante te cornu
 קרנא קדמך איך דעבדין נכבי כאפנא בכנישתא
 dico equidem hominum filijs a honorificentur vt & in plateis
 ובשוקנא איך דנשתבחוון מן בני נשנא ואמין אמר
 καὶ μηδέως τὸν ἐξ ἑσῶν σου. 44 ἔγω δὲ λέγω ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, ἀγαπᾶτε τοὺς κατεδίωκόντες
 ὑμᾶς, καὶ αὐτοὺς ποιεῖτε φίλους ὑμῶν, ὥστε ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ποιήσει ὑμᾶς ἑταίρους αὐτοῦ, ὁ γὰρ οὕτως ἀγαπᾶται ὁ θεὸς οὓς ἀγαπᾶται αὐτόν. 45 Ἔπειθ
 ἔλεγεν ἑστὶν ὑμῖν οὗτοι τοὺς πατέρας ὑμῶν τὸ ἐν οὐρανοῖς ποιεῖτε φίλους ὑμῶν, ὥστε ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ποιήσει ὑμᾶς ἑταίρους αὐτοῦ, ὁ γὰρ οὕτως ἀγαπᾶται ὁ θεὸς οὓς ἀγαπᾶται αὐτόν. 46 Ἐάν τις ἐχθρὸν ἀγαπήσῃ, ποῦ τὴν μερῶν ἔσται; 47 ἀλλὰ ὅτι οἱ
 πεισοδοῦσι 48 ἔστειλε εὐὸς ὑμῶν τὸν ἄγιον, ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ποιεῖτε ὡς ἐγώ, καὶ οἱ τελῶναι ἔσται ὡς ἐγώ.

1 Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis: alioquin mercedem non habebitis apud Patrem vestrū qui in cælis est.
 2 Cum ergo facis elemosynam. noli tuba canere ante te, sicut hypocritæ faciunt in synagogis & in vicis, vt honorificentur ab hominibus. Amen dico

I Προσέειπε πάλιν ἡγεμνοῦσάντων ἡμῶν μὴ ποιεῖτε ἑμασεσθῆναι ἐνώπιον ἀνθρώπων, ὥστε τὸ θεοαγαπᾶσαι αὐτοὺς· εἰ δὲ ἐμίσητε, ὡς ἐγώ, τὸν ἐχθρὸν ὑμῶν, ὡς πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ποιεῖ ὑμᾶς ἑταίρους αὐτοῦ, ὁ γὰρ οὕτως ἀγαπᾶται ὁ θεὸς οὓς ἀγαπᾶται αὐτόν. 46 Ἐάν τις ἐχθρὸν ἀγαπήσῃ, ποῦ τὴν μερῶν ἔσται; 47 ἀλλὰ ὅτι οἱ πεισοδοῦσι 48 ἔστειλε εὐὸς ὑμῶν τὸν ἄγιον, ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν οὐρανοῖς ποιεῖτε ὡς ἐγώ, καὶ οἱ τελῶναι ἔσται ὡς ἐγώ.

vobis receperunt mercedem suam.

3 Te autem faciente elemosynā, nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua.

4 Vt sit elemosyna tua in abscondito, & Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.

5 Et cūm oratis non eritis sicut hypocritæ, qui amant in synagōgis & in angulis platearum stantes orare, vt videantur ab hominibus. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam.

6 Tu autem cūm oraueris, intra in cubiculum tuum, & clauso ostio ora Patrem tuū in abscondito: & Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.

7 Orantes autē nolite multum loqui, sicut ethnici faciunt: putant enim quōd in multiloquio suo exaudiantur.

8 Nolite ergo assimilari eis, Scit enim Pater vester quid opus sit vobis, antequā petatis eum.

9 Sic ergo vos orabit, PATER noster qui es in celo, sanctificetur nomen tuū.

10 Adueniat regnum tuum. Fiat voluntas tua sicut in celo, & in terra.

11 Panem nostrum super-substantialē da nobis hodie.

12 Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

13 Et ne nos inducas in tētionē. Sed libera nos à malo.

tu facis cum verò tu mercedē suā q̄ receperūt vobis ego
 אנת דין דקבלו אנרהו: 3 אנת דין נא דעבר אנת
 vt dextera tua faciat quid sinistra tua sciat ne elemosynam
 זדקתה לא תדעו סמך מנא עבדא ימין: 4 אוק
 ipse in abscondito qui videt & pater tuus in abscondito elemosyna tua sic
 תהווא זדקתך בכסיה ואבוך דהווא בכסיה דהו
 assumētes sicut sis ne tu oras & cum in ppatulo repēdet tibi
 נפרעך בנליא: 5 ומא דמצלא אנת לא תהוא אוק נסבי
 ad orandū platearum & in angulis in synagōgis stare qui amant vultus
 באפא דרחמין למקם בכנושתא ובזויתא דשוקא למעליו
 mercedē suā q̄ receperūt vobis ego dico amen hominum filiis vt videatur
 דנתהוון לבני אנשא ואמין אמר אנת דקבלו אנרהו:
 ostiū tuū & claude in cubiculū tuū intra tu oras cum verò tu
 אנת דין אמתי דמצלא אנת עול לתונך ואהוד תרעך
 in abscondito qui videt & pater tuus q̄ est in abscondito patrē tuum & ora
 וצלא לאבוך דבכסיה ואבוך דהווא בכסיה
 stis ne vos oratis & cum in ppatulo repēdet tibi
 נפרעך בנליא: 7 ומא דמצלא אנתו לא היותון
 multa quod in loquacitate enim putant prophani sicut multiloqui
 מפקין אוק הנפא דסברין גיר דבממללא סניאא
 nouit enim pater vester illorum similes stis igitur ne exaudiantur
 משתמעין: 8 לא הכיל תדמון להון אבוכון גיר ידע
 sic petatis cum ante quām vobis requiratur quid
 מנא מתבעא לכוון עד ללא תשאלוניהו: הכנא
 adueniat nomen tuum sanctificetur qui es in celis Pater noster vos orate
 צלו אנתון אבוך דבשמיא נתקדש שמך: 10 תאתא
 in terra etiam in celo sicut voluntas tua fiat regnum tuum
 מלכותך נהוא עבונך איכנא דבשמיא אף בארעא
 nobis & remitte hodie indigētiz nostrę panem nobis da
 11 הב לן לחמא דסונקנן יומנא: 12 ושבוך לן
 debitoribus nostris remittimus nos etiam sicut debita nostra
 חובין איכנא דאף חנן שבקן לחיבין:
 malo à libera nos sed in tētionem inducas nos & ne
 13 וללא תעלן לנסוונא אלא פצן מן בישא

ὁμοίως ἀπὸ κριτοῦ τὴν μισθὸν αὐτοῦ. 3 σὺ δὲ ποιῶν τὴν ἑλεμοσύνην, μὴ γινώσκῃ ἡ ἀεὶς ἐξ ἐξουσίας σου ὅτι ποιεῖ ἢ δέξεται σου·
 4 ὅπως ἢ σου ἢ ἑλεμοσύνη ἐν τῇ κρυψίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῇ κρυψίῳ, αὐτὸς ἀποδώσει σοὶ ἐν τῇ φανερίῳ. 5 καὶ ὅταν προσεύχησθε, ὡς οἱ ὑποκριταί, ὅτι φησὶν ὅτι ταῖς συναγωγαῖς, καὶ ἐν ταῖς ᾠδαῖς τῶν πλατειῶν ἐστὶν ὅτι προσεύχεσθε, ὅπως δοῦναι ἡμῖν ἀγαθὰ ἡμῖν, ὅτι ἀπὸ κριτοῦ τὴν μισθὸν αὐτοῦ.
 6 σὺ δὲ ὅταν προσεύχη, εἰσελθε εἰς τὸ ταμίειόν σου, καὶ κλεισθῆς τὴν θύραν σου, προσεύχαι τῇ πατρὶ σου ἐν τῷ κρυψίῳ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυψίῳ, ἀποδώσει σοὶ ἐν τῷ φανερίῳ. 7 προσευχόμενοι δὲ μὴ βατλοῖσθε ὡς οἱ ὑποκριταί, ὡς οἱ ἐπιμαίονται ὅτι ὅτι ἐν τῇ πλατειᾷ αὐτοῦ εἰσακουάζουσιν. 8 μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς, οἳ ἐν τῷ φανερίῳ ἡμῖν ἂν χρεῖαι ἔχητε, καὶ τὸ ὑμᾶς ἀρτῆσαι αὐτοῖς. 9 ὅπως οὖν προσεύχησθε ὑμῖς, Ἰάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς ἁεράσι, ἀγαθά τῶν ὀνομάτων σου. 10 ἢ γέτω ἡ βασιλεία σου ἡγενηθῆται ὡς ἐν ἐσενίῳ, ὡς ἐν τῇ γῆ. 11 τὴν θύραν ἡμῶν τὴν ὀφειλομένην ἡμῖν σήμερον. 12 καὶ ἀφεῖς ἡμῖν ὡς οἱ φειλέματα ἡμῶν, ὡς ἐν ἡμῖν ἀφειλέτω ὡς οἱ φειλέταις ἡμῶν. 13 Ἐ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν, ἀλλὰ ῥύσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
 (quia

in secula & gloria & potentia regnum est tuum quia
 מטל דרילך הי מלכותא והילא ותשובותא לעלם
 remittet errata ipsorum hominū filiis remiseritis enim si seculorum
 עלמין: 14 אן ניר תשבקון לבני נשא סבלותהון נשבוק
 remiseritis non autē si qui est in caelis pater vester vobis etiam
 אף לכון אבוכון דבשמית: 15 אן דין לא תשבקון
 errata vestra vobis remittet pater vester nec etiā hominū filiis
 לבני נשא אף לא אבוכון שבק לכון סבלותהון:

ieiunij secundæ septimanæ in sabbatho secundi diei
 דיוכ תרין כשבא דשבתא דתרין דצומא
 q accipiūt sicut atrati stis ne vos ieiunatis autem cum
 אמתי דין דצומין אנתון לא תהוון כמורא איד נסבי 16
 hominū filiis appareant vt facies suas enim corrumpunt vultus
 כאפא טחבלין ניר פרצופיהון איד דנתהוון לבני נשא
 mercedē suā q̄ receperunt vobis ego dico & amen ieiunantes
 דצומין ואמון אמר אנה דקבלו אנרהון:

caput tuum & vnge facie tuā abluē tu ieiunas cum verō tu
 אנת דין מא דצאם אנת אשיג אפך ומשוח רישך: 17
 patri tuo sed tu q̄ ieiunes hominū filiis appareas ne vt
 איד דלא תהווא לבני נשא דצאם אנת אלא לאבך 18
 repēdet tibi ipse in abscondito q̄ videt & pater tu⁹ q̄ est in abscondito
 דבכסית ואבך דהוא בכסית הו נפרעך:

& xrugo vbi tinea loco in terra thesauros vobis reponatis ne
 לא תסימון לכון סימתא בארעא אחר דססא ואכלא 19
 & furātur effodiunt fures & vbi corrumpunt
 טחבלים ואיכא דגנבא פלשין וגנבין! אלא סימו 20
 corrumpunt xrugo nec tinea nec vbi in caelis thesauros vobis
 לכון סימתא בשמיא איכא דלא ססא ולא אכלא טחבלין
 enim vbi furantur neque perfodiunt non qui fures sunt & vbi
 ואיכא דגנבא לא פלשין ולא גנבין: 21 איכא ניר
 cor vestrū quoque est illic thesaur⁹ vester est
 דאיתיה סימתכון תמן הו ואף לבכון:

simplex fuerit igitur oculus tu⁹ si oculus est corporis lucerna
 שרגא דפגרא איתיה עינא אן עינדך הכיל תהוא פשיטא 22
 erit lucidum corpus tuum totum etiam
 אף כלר פנך נהיר הו:

14 Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet & vobis Pater vester caelestis delicta vestra.
 15 Si autem non dimiseritis hominibus, nec Pater vester dimittet vobis peccata vestra.
 16 Cum autem ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ, tristes exterminant enim facies suas, vt appareant hominibus ieiunantes. Amen dico vobis quia receperunt mercedem suam.
 17 Tu autem cum ieiunas, vnge caput tuum, & faciem tuam laua:
 18 Ne videaris hominibus ieiunans, sed Patri tuo qui est in abscondito: & Pater tuus qui videt in abscondito, reddet tibi.
 19 Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra: vbi xrugo & tinea demolitur, & vbi fures effodiunt & furantur.
 20 Thesaurizate autē vobis thesauros in caelo, vbi neque xrugo neque tinea demolitur, & vbi fures non effodiunt nec furantur.
 21 Vbi enim est thesaurus tuus, ibi est & cor tuum.
 22 Lucerna corporis tui est oculus tu⁹. Si igitur oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit.

14 εαν τω αφητη τωσ ανθρωπων τα ρηματα αυτων, αφησει η υμιν ο πατηρ υμων ο εν ουρανω. 15 εαν δε μη αφητη τωσ ανθρωπων τα ρηματα αυτων, μη ηξει οσως οσ ουρανω. 16 οταν δε νηστευητε, μη γινεσθε ωσ οσ οι υποκριται, σκενθρωπι. αφανιζουσιν γαρ τα ρωσασα αυτων, οπως φανωσι τωσ ανθρωπων νηστευουσ. αμην λεγω υμιν, οτι απλγιστην μισθον αυτων. 17 συ δε νηστευων, σκενλαι σου τω κεφαλω, & η ρωσαστην σου νηλαι. 18 οταν μη φανησ τωσ ανθρωπων νηστευων, δηλαδ πατηρ σου ο εν ουρανω. & ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω, δεσσει σου οσ ουρανω. 19 μη θησαυριζετε υμιν θησαυροσ εν τω γησ, οπου οσ η βρωσις αφανιζει, & οπου κλεπταισ διορυσουσ, & κλεπουσ. 20 θησαυριζετε δε υμιν θησαυροσ εν ουρανω, οπου οσ η βρωσις αφανιζει, η οπου κλεπταισ διορυσουσ, & κλεπουσ. 21 οταν γαρ εστω ο θησαυροσ υμων, ετει εσται η καρδια υμων. 22 ο λαγος το σωμα τοσ εστω οσ φθαρμος εαν οωσ οσ φθαρμος σου απλοσ, γινον το σωμα σου φατισ οσ εσται.

23 Si autem oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrorum erit. Si ergo lumen quod in te est tenebrarum fuerit, quomodo erunt quantae tenebrae tuae?

24 Nemo potest duobus dominis seruire: aut enim unum odio habebit, & alterum diliget, aut unum sustinebit, & alterum contemnet. Non potestis Deo seruire, & mammonae.

25 Ideo dico vobis, ne solliciti sitis animarum vestrarum quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca: & corpus plus quam vestimentum?

26 Respice volatilia caeli, quonia non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea: & Pater vester caelestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis?

27 Quis autem vestrum cogitans, potest adiciere ad staturam suam cubitum unum?

28 Et de vestimento quid solliciti estis? Considerate lilia agri quomodo crescunt: non laborant neque nent.

29 Dico autem vobis quoniam nec Salomon in omni gloria sua cooperatus est sicut unum ex istis. Si autem foenum agri quod hodie est, & cras in elibanum mittitur, Deus sic vestit: quanto

erit tenebrorum corpus tuum totum malus fuerit oculus tuus autem si erit quanta tenebrarum tuae sunt tenebrae quod iste est lumen ergo si non contemnet & alterum honorabit unum aut diliget & alterum

לא אנש משכח לתרוין מרוין למפלח או ניר לחד נסנא ולאחרניא נהווא : לא אנש משכח לתרוין מרוין למפלח או ניר לחד נסנא ולאחרניא נהווא : לא אנש משכח לתרוין מרוין למפלח או ניר לחד נסנא ולאחרניא נהווא :

diei ieiunium precedentis septimanae in sabbatho tertij quid anime vestre solliciti sitis ne vobis ego dico hoc propter nonne induetis quid corpori vestro neque bibetis & quid manducetis

תאכלון ומנא תשתון ולא לפגרכון מנא תלבשון לא הותנפשא יתירא מן סיכרתא ופגרתא מן לבושא : חודרו בפרהתא דשמיא דלא ורעין ולא חצרוין ולא

ca pascit q est in caelis & pater vester in horrea cogunt חמלון כאוצרא ואכובון דבשמיא מתרסא לחון ex vobis autem quis illis estis praestantiores vos nonne לא הא אתון כיתרוין אתנן מנחון : מנו דין מנכון

unum cubitum staturae suae ad addere possit qui solliciti duntaxat mosca vel musca super se considerate estis solliciti quid vestimento & de dico nonne laborant quae non crescunt quomodo agri

דדברא איכנא רבין דלא לאין ולא עולין : אמר אנא לבון דין דאף לא שליוון בכלה שובחה אתכסי quod hodie agri foenum autem hodie ex illis unum sicut

אין חרא מנחון : אין דין לעמירא דחקלא דיומנא איתוהו ומחר נפל בתנורא אלהא הכנא מלבש לא סגן

23 εαν δε ο οφθαλμος σου πονηρος η, ολον το σωμα σου σκοτεινον εσαι. ει αυτι το φως το εν σοι σκοπος εστι, το σκοπος πονηρος εστις διωαται δυοι κειλοι δουλοβηρ 24 η κερ τον ενα μισος, και τον ετερον αγαπησ η ειθς ου δε ζεται, και το ετερον καταφρονησ. η διωαται το δουλοβηρ και μαμμωνα. 25 δεχ τυτο λεγω υμιν, μη μεριμνατε τη ψυχη υμων, η φαγητε, και η ποτε μηδε τη σωματι υμων, η εδουλοβηρ. η γη η ψυχη κλειον εστι της ψυχης, και το σωμα το ενδυματις; 26 εμελεγατε εις τα πετανα το υγρασος, οπ υ απιροισιν, η δε θελει υσσι, η δε σωμα υσσι εδουλοβηρ, και ο πατηρ υμων ο υγρασος τηρεσ αιτα. η γ υμεις μωλλον δεσφερετε αυτην; 27 υς δε ος η μωλον μεριμνατ διωαται καταφρονησ οτι τιμ ηλοιασ αυτου πηγμυ ενα; 28 και παει ενδυματις η μεριμνατ; και τιμα θετι τα κρινα το αγροσ τοσ αυζαν; η κοπια, η δε τησ. 29 λεγω δε υμιν, οπ ουδε ο Σολομων εν παση τη δοξη αυτου παεισ βαλετο ως εν τυτωσ. 30 ει δε τον χορηγ το αγροσ σημερον οντα, δε αυρεισ εις κλιβανσ βαλλομενοι, ο γε δεσ ουτως αμφοτερωσ ου πολλω

